

GÖÇ VE SİYASET: 50. YILINDA ULUSAL CEPHE/ULUSAL BİRLİK'İN GÖÇ POLİTİKALARI

Ahmet CEYLAN¹

İsa USLU²

Öz: İkinci Dünya Savaşı sonrası yoğun şekilde emek göçü kabul eden Avrupa ülkelerinde, 1970'li yıllardan itibaren göç politikaları önemli bir siyasal tartışma konusuna dönüşmüştür. Aşırı/radikal/popülist sağ siyasal partilerin göç karşıtı ve göçmenleri geri gönderme odaklı politikaları, merkez siyasal partiler üzerinde de etki sahibi olmuştur. Araştırmada, 1972 yılında kurulan ve Fransa siyasetinin etkili partileri arasında yer alan Ulusal Cephe (Front National) hareketinin göç politikaları analiz edilmiştir. Araştırmanın temel soruları; Ulusal Cephe'nin göç politikalarında etki sahibi faktörlerin neler olduğu, hangi söylemlerin ön plana çıktığı ve lider değişikliği sonrası partinin göç politikalarının ne şekilde gelişim gösterdiği olmuştur. Araştırmada, arşiv araştırması ve literatür taraması yöntemlerinden istifade edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Fransa Siyaseti, Marine Le Pen, Ulusal Cephe, Güvenlikleştirme, Radikal/Popülist Sağ.*

Article Category: Political Science

Date of Submission: 05.02.2022

Date of Acceptance: 13.02.2022

¹ Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Bölümü, Beşerî ve İktisadi Coğrafya Ana Bilim Dalı, Yükseköğretim Kurulu 100/2000 Projesi Göç Çalışmaları Doktora Programı, İzmir, Türkiye.

Email: ahmetceylan.politik@gmail.com.

ORCID: 0000-0003-3032-2599.

² Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Bölümü, Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı, Doktora Programı, Muğla, Türkiye.

Email: isa.uslu20@gmail.com.

ORCID: 0000-0002-7795-7260.

MIGRATION AND POLITICS: THE MIGRATION POLICIES OF THE FRONT NATIONAL/NATIONAL UNION IN ITS 50TH YEAR

Abstract: Since the 1970s, migration policies have become a significant topic of political debate in European countries that have accepted labor migration intensely after the Second World War. The anti-migration and repatriation-oriented policies of the extreme/radical/populist right-wing political parties have also exerted an influence on the central political parties. The migration policies of the National Front movement, one of the influential parties in French politics and founded in 1972, are analyzed in the study. The main questions of the research are; what are the influencing factors in the migration policies of the National Front, what discourses come into prominence and how the migration policies of the party have developed after the change of leader. In the study, archive research and literature review methods have been used.

Keywords: *Politics of France, Marine Le Pen, Front National, Securitization, The Radical/Populist Right.*

Giriş

Uluslararası göç hareketleri 1970’li yıllardan itibaren çeşitli Avrupa ülkelerinde siyasetin öncelikli gündem maddeleri haline gelmeye başlamıştır. Berlin Duvarı’nın yıkılması, SSCB’nin çökmesi ve 2000’li yılların başında yaşanan terör eylemleri uluslararası göç hareketlerinin siyasetin öncelikli gündem maddesi haline gelmesinde etki sahibi faktörler arasında yer almıştır. Çeşitli Avrupa ülkelerinde aşırı/radikal/popülist sağ partiler göçmen karşıtlığının simgesi konumuna gelmiştir. İlgili partiler, öncelik verdikleri göç konusu nedeniyle kimi durumlarda “*tek sorun partisi*” olarak da tartışılmıştır. Bahsi geçen partilerin merkez siyasal partilerin göç politikaları üzerinde de dönüştürücü bir etkiyi haiz oldukları gözlemlenmiştir.³ Bu durum tartışılan siyasal parti örneklerinin göç politikalarının incelenmesini gerekli kılan faktörler arasında yer almaktadır.

1972 yılında kurulan ve Fransa siyasetinde göç karşıtı politikalar ile ön plana çıkan Ulusal Cephe’nin göç hareketlerini güvenlikleştirici yaklaşımı, uluslararası göç ve güvenlikçi politikalara ilişkin literatürde önemli bir inceleme alanı olmuştur. Bu durum, Ulusal Cephe hareketinin Fransa siyasetindeki artan önemi, Fransa’nın dünya siyasetindeki kritik konumu ve Ulusal Cephe’nin Avrupa’daki aşırı/radikal/popülist sağ partiler üzerindeki etkisi çerçevesinde değerlendirilebilecektir.⁴ Çalışmada, Fransa siyasetinin etkin partilerinden Ulusal Cephe’nin göç politikalarında etki sahibi olan faktörlerin ve değişimlerin analizi yapılmıştır. Araştırmada yanıtı aranan temel soru, partide yaşanan lider değişikliğinin partinin göç politikalarına etkilerinin neler olduğudur. Araştırmanın ilk bölümünde, uluslararası göçlerin siyasetin öncelikli gündem maddeleri haline gelmesinde etkili olan faktörler ele alınmıştır. Araştırmanın ilk bölümünde Avrupa ülkelerinde göç süreçlerinin siyasetin öncelikli gündemini teşkil etme süreci, siyasallaşma ve güvenlikleşme kavramlarına ilişkin literatüre dayalı özet bir tartışma yer bulmuştur. Araştırmanın ikinci bölümünde, Ulusal Cephe hareketinin kuruluş süreci ve partinin 2012 yılına dek takip etmiş olduğu göç politikaları incelenmiştir. Araştırmanın son bölümünde ise, partide yaşanan lider değişikliğinin partinin göç politikalarına etkisi ele alınmıştır. Lider değişimi sonrası inşa olunan yeni göç politikasının analizi yapılmış ve değişim gerekçeleri ile birlikte tartışılmıştır.

³ Pınar Sayan, (2019), “Avrupa’da Sağ Politikalar ve Göçmen Karşıtlığı”, içinde (editörler: S. G. İhlamur Öner & N. A. Şirin Öner) *Uluslararası İlişkilerde Göç Olgular, Aktörler ve Politikalar*, İstanbul: Der Yayınları, ss. 163-182.

⁴ Marc Swyngedouw & Gilles Ivaldi (2007), “The extreme right utopia in Belgium and France: The ideology of the Flemish Vlaams Blok and the French front national”, *West European Politics*, Cilt 24, No: 3, ss. 1-22; Ashley Middleton (2016), “Populist radical right parties and the securitization of migration in France”, *Independent Study Project (ISP) Collection*, 2430, https://digitalcollections.sit.edu/isp_collection/2430; Jane Freedman (2017), *Immigration and Insecurity in France*, London: Routledge.

1. Uluslararası Göç Hareketlerinin Güvenlikleşmesi

Hedef ve köken bölgelerdeki itici ve çekici faktörler çerçevesinde gerçekleştirilen uluslararası göç hareketleri, sadece coğrafi bir yer değişimi olarak gelişmemekte, göçmen grupların ve ev sahibi toplumların uyum süreçlerini içeren değişim ve tartışmaları da beraberinde getirmektedir.⁵ Uluslararası göç hareketlerinin gelişimini takiben; toplumlar arası kültürel, sosyal ve ekonomik farklılıkların yansımalarına ilişkin vurgular ön plana çıkabilmekte, algılar bağlamında öteki kimliğine ilişkin tartışmalar ülke kamuoylarında gündem teşkil edebilmektedir.⁶ Göç hareketleri, siyasal partiler tarafından farklılaşan yaklaşımlar çerçevesinde değerlendirilebilmektedir. Konunun siyasallaşma eğilimi taşıması halinde, göç odaklı tartışmalar seçim süreçlerine taşınmakta ve kutuplaşan yaklaşımlar çerçevesinde siyasetin öncelikli gündem maddeleri arasına girmektedir.⁷ Genel itibariyle, göçmen gruplara ilişkin sayısal veriler, uyum süreci konulu yaklaşımlar, göç sürecinin ekonomik yansımaları, etnik, dini ve kültürel temalar ön plana çıkan başlıklar olmaktadır.⁸

İkinci Dünya Savaşı sonrası emek göçlerinin yoğunlaştığı Avrupa ülkelerinde göç süreçlerinin siyasallaşmasında 1973 OPEC petrol krizi ve takiben yaşanan siyasal, sosyal ve ekonomik gelişmeler önem arz etmiştir. 1973 sonrası Avrupa ülkelerinin emek göçüne ilişkin kabul politikaları sona ermiştir. 1970’li ve 1980’li yıllarda Fransa’da, 1983 yılında ise Almanya’da geri dönüş göçleri teşvik edilirken, siyasal partilerin göç karşıtı ve göçmenleri geri gönderme temelli politikaları güç kazanmıştır.⁹ Avrupa ülkelerinde emek göçlerinin sınırlandırılması ve göçmenlerin geri dönüşlerinin teşvik edilmesine karşın aile birleşimleri ve düzensiz göçler çerçevesinde konu ülke kamuoylarının öncelikli gündem maddeleri arasında yer almıştır. 1980’li yıllar itibariyle, göç konusu, uyum tartışmaları ve ekonomik temelli yaklaşımlar

⁵ Yusuf Adıgüzel (2016), *Göç Sosyolojisi*, Ankara: Nobel Yayınları, s. 2.

⁶ David Bartram & V. Maritsa Poros & Monforte Pierre (2017), *Göç Meselesinde Temel Kavramlar*, Ankara: Hece Yayınları, ss. 13-15.

⁷ Wouter Van der Brug & Gianni D’Amato & Didier Ruedin & Joost Berkhout (2015), *The Politicisation of Migration*, London: Routledge, ss. 4-5.

⁸ Edgar Grande & Tobias Schwarzbözl & Matthias Fatke (2019), “Politicizing immigration in Western Europe”, *Journal of European Public Policy*, Cilt 26, No: 10, s. 1445; Pietro Castelli Gattinara & Laura Morales (2017), “The Politicization and Securitization of Migration in Western Europe: Public Opinion, Political Parties and the Immigration Issue”, içinde (editör: Philippe Bourbeau) *Handbook of Migration and Security*, Cheltenham: Edgar Elgar, ss. 273-276.

⁹ Nermine Abadan-Unat (2017), *Bitmeyen Göç*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, ss. 88-90; Ayhan Kaya (2016), *İslam, Göç ve Entegrasyon Güvenlikleştirme Çağı*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, ss. 48-76.

çerçevesinde Avrupa ülkelerinin gündeminde güçlü bir tartışma başlığı olarak ön plana çıkmıştır.¹⁰

İlgili dönem itibariyle Soğuk Savaş sürecinin sonuna gelinmesi güvenlik algısının yeni baştan şekillenmesini beraberinde getirmiştir. Nükleer savaş riskinin azalması neticesinde, güvenlik kavramı yeni bir mahiyetle tartışılmaya başlanılmıştır. Yaşanan siyasal değişim doğrultusunda kavram askeri tartışmaların yanı sıra, iklim-çevre, ekonomi, göç, gibi temalar çerçevesinde ele alınmıştır. Barry Buzan'ın 1983 yılında kaleme aldığı "People, States and Fear" ile birlikte güvenlik kavramı geleneksel bakış açısının dışında ve daha geniş bir yelpaze ile tartışılmıştır.¹¹ "Güvenlikleştirme" kavramı Buzan, Wæver ve De Wilde gibi isimlerin çalışmaları ile ön plana çıkan Kopenhag Okulu tarafından geliştirilmiştir. Okul, çeşitli temaların doğal bir şekilde güvenlik sorununa dönüşmediğini, gelişmelerin söz edimleri ve söylemler marifetiyle aktörler tarafından güvenlik bağlamına çekildiğini savunmuştur.¹² 1970'li yılların ortalarından itibaren siyasallaşma eğilimleri gösteren Batı Avrupa ülkelerindeki göç tartışmaları, 1980'li yıllardan itibaren güvenlik teması ile değerlendirilmeye başlamıştır. Göç, çeşitli "aşırı/radikal/popülist sağ" siyasal partiler tarafından güvenikleştirilme terimleri ile ele alınmıştır. Soğuk Savaş'ın sona ermesini takiben 1990'lı yıllardan itibaren göç tartışmalarında güç kazanan güvenlik odaklı yaklaşım, 11 Eylül (9/11) saldırıları ve Madrid ve Londra'da gerçekleştirilen terör eylemleri neticesinde merkez siyasal aktörlerce de kullanılmaya başlanılmıştır. İslamofobi ise ilgili tartışmaların merkezinde yer bulmuştur.¹³ Güvenlik odaklı bir söylem dili kullanan göç karşıtı aşırı/ radikal/popülist sağ partilerin kazandığı güç, merkez siyasal partilerin göç söylem ve politikaları üzerinde dönüştürücü etkiye sahip bir gelişme olarak değerlendirilmektedir.¹⁴ Güvenlikleştirme siyaseti

¹⁰ Jef Huysmans (2000), "The European Union and the Securitization of Migration", *Journal of Common Market Studies*, Cilt 38, No: 5, ss. 756-766.

¹¹ A. Sinem Açıkmeşe (2018), "Güvenlik, Güvenlik Çalışmaları ve Güvenlikleştirme", içinde (editör: Evren Balta) *Küresel Siyasete Giriş Uluslararası İlişkilerde Kavramlar, Teoriler, Süreçler*, İstanbul: İletişim Yayınları: 241-249.

¹² Barry Buzan & Ole Wæver & Jaap de Wilde (1998), *Security: A New Framework for Analysis*, London: Boulder Lynne Rienner Publishers, ss. 23-27; Ole Wæver (1995), "Securitization and Desecuritization", içinde (editör: D.R. Lipschutz) *On Security*, New York: Columbia University Press, ss. 47-49; Ashley Middleton, (2016), "Populist radical right parties and the securitization of migration in France", ss. 5-6.

¹³ Chris Allen (2010), *Islamophobia*, Aldershot: Ashgate, ss. 83-84; Alexander Betts (2017), *Zorunlu Göç ve Küresel Politika*, Ankara: Hece Yayınları, s. 103.

¹⁴ Joost Van Spanje (2010), "Contagious Parties: Anti-Immigration Parties and Their Impact on Other Parties Immigration Stances in Contemporary Western Europe", *Party Politics*, Cilt 16, No: 5, ss. 563-586; Pietro Castelli Gattinara & Laura Morales (2017), "The Politicization and Securitization of Migration in Western Europe: Public Opinion, Political Parties and the Immigration Issue", içinde (editör: Philippe Bourbeau) *Handbook of Migration and Security*, ss. 277-278.

çerçevesinde göçmenleri odak alan “*istila*”, “*akın*”, “*saldırı*”, “*işgal*” gibi çeşitli sözcükler ve söz edimleri, sık tercih edilen terimler olmuştur.¹⁵

Avrupa ülkelerinde göç karşıtı politikaların ve sınır denetimlerinin güç kazanması, Avrupa Birliği'nin kurumsal politikalarını da yakından etkilemiştir. 1957 yılında kaleme alınan ve Avrupa Topluluğu'nun (AT) kurucu antlaşması olarak isimlendirilen Roma Antlaşması ile üye ülkeler arasında ekonomi temelli bir serbest dolaşım amaçlanılmıştır. Topluluk üyeleri 1970'li yıllardan itibaren ortak göç ve sınır politikaları inşa etme çalışmalarına hız vermişlerdir. Maastricht Antlaşması, Schengen uygulaması, Dublin Sözleşmesi, Tampere Zirvesi, Amsterdam ve Lizbon Antlaşmaları gibi düzenlemeler çerçevesinde birlik üyesi ülkeler arasında seyahat ve sınır geçişi kolaylaştırılırken, yeni sınır politikaları neticesinde birlik dışından üye ülkelere giriş zorlaştırılmıştır. Birlik üyeleri kademeli biçimde ortak göç ve iltica politikalarına geçiş yaparken, sınır güvenliği için kurumsal yapıların görevlendirildiği yeni bir sürece girilmiştir. Bu bağlamda Avrupa Birliği sınırlarını yönetebilmek amacıyla 2005 yılından bu yana *Frontex* adlı sınır ajansı faaliyetlerini sürdürmektedir.¹⁶ *EURODAC* sistemi de sığınma talebi ve yasa dışı göç faaliyetlerine yönelik kullanılan bir başka uygulama olmuştur. Tartışılan düzenlemeler ve politikalar, “Avrupa içi” ve “Avrupa dışı” ayrımını güçlendirmiştir. Avrupa Birliği sınırları, birlik üyesi ülkelerin vatandaşları için ortadan kaldırılırken, dışarıdan girişler için güvenlik temelli yaklaşımlar ön plana çıkarılmıştır. Güvenlikçi yaklaşımlarla vücut bulan Avrupa Birliği iltica ve göç politikaları, “*Kale Avrupası/Avrupa Kalesi*” gibi isimlendirmeler çerçevesinde tartışılmaktadır.¹⁷

Avrupa ülkelerinde göç karşıtı söylemlerle ön plana çıkan aşırı/radikal/popülist sağ partilerin önde gelenleri; İsveç'te *Sverigedemokraterna* (SD-İsveç Demokratları Partisi), Avusturya'da Avusturya Özgürlük Partisi (FPÖ), Belçika'da *Vlaams Blok* (VB) adıyla kurulan Flaman milliyetçisi aşırı sağ parti, Almanya siyasetinde Almanya İçin Alternatif (AFD), Hollanda'da Geert Wilders liderliğindeki Özgürlük Partisi (PVV), Danimarka'da *Dansk Folkeparti* (DF-Danimarka Halk Partisi, İtalya'da *Movimento Sociale Italiano* (MSI-Ulusal İttifak Partisi) ve

¹⁵ Jef Huysmans (2000), “The European Union and the Securitization of Migration”, *Journal of Common Market Studies*, s. 769; Nazif Mandacı & Gökay Özerim (2013), “Uluslararası Göçlerin Bir Güvenlik Konusuna Dönüşümü: Avrupa'da Radikal Sağ Partiler ve Göçün Güvenlikleştirilmesi”, *Uluslararası İlişkiler*, Cilt 10, No: 39, ss. 108-113.

¹⁶ Alexander Betts (2017), *Zorunlu Göç ve Küresel Politika*, Ankara: Hece Yayınları, s. 263-267; N.Aslı Şirin, (2016), “Çabalar Sonuç Verecek mi? Avrupa Birliği'nin Ortak Bir Göç ve Sığınma Politikası Oluşturma Girişimleri”, içinde (editörler: S. G. İhlamur Öner & N. A. Şirin Öner) *Küreselleşme Çağında Göç, Kavramlar ve Tartışmalar*, İstanbul: İletişim Yayınları, ss. 539-562.

¹⁷ Ayhan Kaya (2016), *İslam, Göç ve Entegrasyon Güvenlikleştirme Çağı*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, ss. 16-27.

Lega Nord (LN-Kuzey Ligi), Yunanistan'da Altın Şafak, Macaristan'da ise Jobbik (Daha İyi Bir Macaristan Hareketi) olmuştur.¹⁸

2. Ulusal Cephe ve Bir Parti Kimliği Olarak Göç Karşıtlığı

Ulusal Cephe, 1972 yılında Jean-Marie Le Pen liderliğinde Fransa siyasetindeki aşırı sağ grupların bir koalisyonu olarak vücut bulmuştur. Parti, kuruluş sürecinden itibaren göç karşıtlığı ve göçmenlerin geri gönderilmesi politikalarına öncelik vermiştir. Parti, 1980'li yılların ortasına dek ülke siyasetinde etki sahibi olmamıştır. Bununla birlikte, 1983 yılında gerçekleştirilen yerel seçimler, 1984 yılı Avrupa Parlamentosu seçimleri ve 1986 yılı genel seçimleri partinin oy oranlarını arttırdığı ve ülke siyasetinde güç kazandığı bir süreci başlatmıştır. 1997 yılına dek partinin oy oranı yüzde 10 ile yüzde 15 arası bir seyir izlerken, çeşitli dönemlerde bölünmeler ve ayrılmalar yaşayan parti, Le Pen liderliğinde aşırı sağ çizgide güçlü bir şekilde konumlanmayı sürdürmüştür.¹⁹ Partinin 1980'li yıllardaki seçim başarıları, ana akım siyasal partilerin ülke sorunlarını çözme konusundaki yetersizliklerine yönelik bir tepki oyu olarak değerlendirilmiş olsa da, partinin süre gelen seçim başarıları, seçmen desteğinin parti politikaları ile bir arada değerlendirilmesi gerekliliğini göstermiştir. İlgili politikaların başında ise göçmen karşıtlığı fikri gelmiştir.²⁰

Ulusal Cephe siyasetçileri, ülkedeki Kuzey Afrika kökenli göçmenlerin Fransızların ulusal kimliğine zarar vereceği endişesini taşımıştır. Parti yetkilileri, yabancı düşmanı bir tutum çerçevesinde, göçmenleri, kültürü bozucu bir unsur olarak değerlendirmişlerdir.²¹ Parti lideri Le Pen, Türkiye kökenli göçmenlerin de Fransa'ya uyum sağlayamadıklarını iddia etmiş ve Türkiye iç siyaseti konulu tartışmaların Fransa'ya uzanmasından rahatsızlık duyduğunu belirtmiştir. Le Pen, Türkiye kökenli göçmenlerin doğum oranlarının yüksekliğini rahatsızlık verici bir başka durum olarak tanımlamıştır. Le Pen, İslam dini ile ilişkili unsurların Fransa'daki görünürlüğünü kültürel bir istila olarak ele almış ve Türklerin vatandaşlık

¹⁸ Mehlika Özlem Ultan (2016), *Avrupa Birliği'nde Yasa Dışı Göçün Önlenmesi ve Ülke Uygulamaları*, Ankara: Nobel Yayınları; Bekir Halhalli, (2020), *Avrupa'da Radikal Sağ Ötekinin İnşasında İslam, Yabancı ve Göç*, Ankara: Orion Kitabevi.

¹⁹ Marc Swyngedouw & Gilles Ivaldi (2007), "The extreme right utopia in Belgium and France: The ideology of the Flemish Vlaams Blok and the French front national", *West European Politics*, ss. 1-22; Bekir Halhalli (2020), *Avrupa'da Radikal Sağ Ötekinin İnşasında İslam, Yabancı ve Göç*, ss. 185-186.

²⁰ Mustafa Çağatay Aslan (2016), "Dış Politika Alanında Oluşan İdeolojik Bağ: Fransız Milliyetçi Cephe Partisi Örneği: 2011-2015", *Akademik Bakış*, Cilt 10, No: 19, ss. 227-254.

²¹ Muhammed Onur Çöpoğlu (2017), "Avrupa'da Yükselen Popülist Aşırı Sağ Partiler: Özgürlükler ve Uluslar Avrupası (ENF) Grubu Üzerine Bir İnceleme", *Uluslararası Sosyal ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, Cilt 4, No: 7, ss. 1- 17; Selman Saç (2017), "Front National: Radikal (Popülist) Sağdan (İlimli) Neo-Popülist Sağa", *Mülkiye Dergisi*, Cilt 41, No: 1, s. 273.

edinimine karşı olduğunu vurgulamıştır.²² Göçmenlere ilişkin güvenleştireci bir söylem dili kullanan Le Pen, Fransız vatandaşlığının ikinci kuşak göçmenler tarafından doğrudan elde edilmesine karşı olduğunu belirtmiş ve vatandaşlığın hak edilmesi gerektiğini söylemiştir. Partinin göçmenler konusundaki ötekileştirici yaklaşımı, merkez siyasi partilerin politikalarını da etkilemiştir. Le Pen'in önerileri doğrultusunda, 1986-1993 yılları arasında ikinci kuşak göçmenlerin vatandaşlık edinimi, Fransa yasama organında tartışmalara sebebiyet vermiş ve sınırlandırma politikaları güç kazanmıştır.²³ 2002 yılında oylarını yüzde 16 bandına taşıyan Ulusal Cephe, göçmenleri kültürel yozlaşma unsuru olarak değerlendirmiş ve göçmen kabulünün sınırlandırılması ve vatandaşlık edinmenin zorlaştırılmasını talep etmiştir. Parti yetkilileri, devletin harcama kalemlerinde Fransız halkının öncelik sahibi olması gerektiğini savunmuşlardır. Fransa siyasetinde göç karşıtı politikalarıyla ön plana çıkan Ulusal Cephe'de 2011 yılında lider değişikliği yaşanmıştır. Parti, 2011 yılına dek kurucu lider Jean-Marie Le Pen tarafından yönetilirken, 2011 yılında yaşanan lider değişikliği ile Jean-Marie Le Pen'in kızı Marine Le Pen partinin yeni Genel Başkanı olmuştur.²⁴

3. Marine Le Pen Dönemi Ulusal Cephe/Ulusal Birlik Göç Politikaları

2011 yılında yaşanan lider değişikliği sonrası Marine Le Pen yönetimine giren Ulusal Cephe'nin oy oranlarındaki artış devam etmiştir. Parti, 2014 Avrupa Parlamentosu seçimlerinde yüzde 24,9'luk oy oranı elde ederken, 2017 genel seçimlerinde yüzde 13,2 oy almıştır. Marine Le Pen, Ulusal Cephe'yi ana akım bir parti konumuna taşımak istemiş ve ilgili yaklaşım çerçevesinde Fransa siyasetinde etki sahibi olma amacını taşımıştır. Marine Le Pen, bu bağlamda Ulusal Cephe'yi “*Cumhuriyetçi bir parti*” olarak tanımlamış ve partinin “*aşırı*” olarak nitelendirilmesine karşı çıkmıştır. Parti, yeni yol haritası ile aşırı uç olarak nitelendirilmekten kurtulmak, meşruiyet krizini aşmak ve siyasi yelpazenin farklı kesimlerindeki seçmenleri ikna ederek oy oranını arttırmak istemiştir.²⁵ Partinin 2019 Avrupa Parlamentosu seçimlerinde oy oranı yüzde 23,3 olmuştur. Marine Le Pen liderliğindeki Ulusal Cephe, yeni yol haritası çerçevesinde 46 yılın ardından isim değişikliğine gitmiştir. Le Pen, 2017 yılında Emmanuel Macron'a karşı aldığı yenilgi sonrası yeni bir başlangıç yapmayı düşüncesinin ilk adımını partinin ismini değiştirerek atmıştır. “*Aşırı*” olarak değerlendirilmek

²² Selcen Öner (2014), “Avrupa’da Yükselen Aşırı Sağ, Yeni ‘Öteki’ler ve Türkiye’nin AB Üyeliği”, *Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi*, Cilt 13, No: 1, s. 178; *Milliyet* (1993), “Türkiye Biraz Avrupalı”, 21.09.1993, Erişim Tarihi: 28.01.2022, Erişim Adresi: <http://gazetearsivi.milliyet.com.tr/Arsiv/1993/09/21>.

²³ Ayhan Kaya & Ferhat Kentel (2005), *Euro Türkler Türkiye İle Avrupa Birliği Arasında Köprü mü Engel mi?*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, ss. 30-31.

²⁴ Bekir Halhalli (2020), *Avrupa’da Radikal Sağ Ötekini İnşasında İslam, Yabancı ve Göç*, ss. 159-160.

²⁵ A.g.e., ss. 187-200; Selman Saç (2017), “Front National: Radikal (Popülist) Sağdan (İlmü) Neo-Popülist Sağa”, *Mülkiye Dergisi*, ss. 274-275.

istemeyen, ancak siyasi rotasını köklü biçimde değiştirmeyen parti yetkilileri, isim değişikliğiyle daha fazla seçmene ulaşmayı hedeflemiştir. Le Pen, Lyon'da yaptığı açıklamada, “*Hareketimiz tarihi bir an yaşıyor*” sözleriyle partisinin isminin Ulusal Birlik (*Rassemblement National*) olarak değiştirildiğini duyurmuştur. Marie Le Pen, parti içinde yapılan oylamada üyelerin yüzde 80’inden fazlasının isim değişikliğinden yana oy kullandıklarını belirtmiştir.²⁶

Ele alınan politik yaklaşım doğrultusunda, Marine Le Pen’in 2012 seçimleri için hazırlanan Cumhurbaşkanlığı programında göç konusu arka planda yer almıştır. Öte yandan, partinin göç konusundaki hassasiyeti devamlılık arz etmiştir. Göç konusu; ekonomik, sosyal ve kültürel politika önerilerinde yer bulmaya devam etmiştir.²⁷ Partide yaşanan lider değişiminin ilk yıllarında, göçmen karşıtı politikalar, Ulusal Cephe’nin başat politik varlık sebebi olmaktan çıkmış ve politika seti içerisinde bir bütünün parçası olma hüviyeti ile sürdürülmüştür.²⁸ Bu durumun yanı sıra, Ulusal Cephe yetkilileri, İslam dininin laiklik ile uyumsuz olduğu vurgusunu ön plana çıkarmış ve bahsi geçen söylem çerçevesinde göçmen/Müslüman karşıtlığına meşruiyet kazandırmak istemiştir.²⁹ Marine Le Pen, 2017 yılındaki seçim için hazırladığı 144 maddelik Cumhurbaşkanlığı manifestosunda, “*asıl ruha geri dönüş*” yapılmasını savunarak, Fransız vatandaşlığının elde edildiği sistemi tamamen değiştirmeyi ve mevcut çifte vatandaşlığa sahip olan göçmenlerin statüsünü değiştirmeyi vaat etmiştir. Partinin göç karşıtı söyleminin temelinde ise kültürel bozulma iddia ve endişesi yer almıştır.³⁰

Marine Le Pen, transit ülke Türkiye’den yönelen göç hareketliliği ile karşı karşıya kalan Yunanistan’a, Fransa başta olmak üzere AB’nin yardım etmesi gerektiğini savunmuştur. Le Pen, göç hareketlerini kontrol etmediğini iddia ettiği Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’a ise “*Avrupa’yı İslamlaştırmak istemek*” eleştirisini yöneltmiştir.³¹ 2021 yılının Temmuz ayında gerçekleşen parti kongresinde rakiplerini geride bırakan Le Pen,

²⁶ DW Türkçe (2018), “Fransa’da aşırı sağcılar isim değiştirdi”, *DW Türkçe*, 01.06. 2018, Erişim Tarihi: 23.12.2021, Erişim Adresi: <https://www.dw.com/tr/fransada-a%C5%9F%C4%B1r%C4%B1-sa%C4%9Fc%C4%B1lar-isim-de%C4%9Fi%C5%9Ftirdi/a-44048965>.

²⁷ Daniel Stockemer & Mauro Barisione (2016), “The ‘new’ discourse of the Front National under Marine Le Pen: A slight change with a big impact”, *European Journal of Communication*, Cilt 32, No: 2, ss. 106-107.

²⁸ Bekir Halhalli (2020), *Avrupa’da Radikal Sağ Ötekinin İnşasında İslam, Yabancı ve Göç*, s. 202.

²⁹ Selman Saç (2017), “Front National: Radikal (Popülist) Sağdan (İlmlı) Neo-Popülist Sağa”, s. 277.

³⁰ Christian Jorgensen (2017), “Le Pen’s Promises on Citizenship and Asylum: A Closer Look”, 10.04.2017, Erişim Tarihi: 25.10.2021, Erişim Adresi: <https://migrationvoter.com/2017/04/10/le-pens-promises-on-citizenship-and-asylum-a-closer-look/>; Ashley Middleton (2016), “Populist radical right parties and the securitization of migration in France”, ss. 22-23.

³¹ *Ouest France* (2020), “Marine Le Pen demande à l’Europe ‘d’inverser’ sa politique migratoire”, 06.03.2020, Erişim Tarihi: 15.11.2021, Erişim Adresi: <https://www.ouest-france.fr/politique/marine-le-pen/marine-le-pen-demande-l-europe-d-inverser-sa-politique-migratoire-6768873>.

partinin “sağlıklı bir değişim içinde” olduğunu belirtmiştir. Le Pen, babasının liderliği dönemindeki aşırı sağcı politikalara geri dönüş yapılmayacağını söylemiştir.³² Bununla birlikte, Marine Le Pen, 2022 seçimlerinde Cumhurbaşkanı seçilmesi halinde, göç konusunda sert sınırlamalar öneren bir referandum düzenleyeceğini belirtmiştir. Le Pen, *France 2* televizyonunda yaptığı açıklamada, referandumun Fransız topraklarına girmek ve Fransız vatandaşlığı elde etmek için katı kriterler önereceğini ve Fransız vatandaşlarına yönelik sosyal konut, iş ve sosyal güvenlik yardımlarına öncelik vereceğini duyurmuştur.³³ Marine Le Pen’in kademeli olarak 2017 yılından itibaren göç konusunu yeniden siyasetin merkezine taşıması, partinin imaj çalışmalarına rağmen kurumsal kimlikte köklü bir değişim olmadığını gösteren önemli işaretler arasında yer almıştır.

İlgili bölümde tartışılmış olduğu üzere, partinin kurucu lideri olan Jean-Marie Le Pen, Fransa toplumundaki sosyal eşitsizlik ve işsizlik gibi sorunları vurgulayarak güçlü bir destek kazanmıştır. Jean-Marie Le Pen; göç hareketlerini durdurmayı, Avrupa Birliği’nden çıkmayı, idam cezasını geri getirmeyi ve Fransa’ya yerleşmek amacıyla olan yabancıları sınır dışı etmeyi önermiştir. Bununla birlikte, Marine Le Pen ise liderlikte daha ılımlı bir görüntü çizmekle beraber ideolojik olarak partisinin genel politik çizgisinde köklü bir değişim yaratmamıştır.³⁴

Sonuç

Uluslararası göç hareketleri; yabancı düşmanlığı, İslamofobi ve ötekileştirme gibi kavramlarla ilişkili biçimde dünya siyasetinin öncelikli tartışma konuları arasında yer almaktadır. Uluslararası göçler; ekonomi, uyum, sosyo-kültürel endişeler ve siyasal tartışmalar gibi farklılaşan başlıklar çerçevesinde ülke kamuoylarında gündem teşkil etmektedir. Ekseriyetle aşırı/radikal/popülist sağ siyasal hareketlerin başını çektiği göç karşıtı ve göçmenleri geri gönderme odaklı politikalar, tartışılmış olduğu üzere oy kaygısıyla merkez siyasal hareketleri de etkileyebilmektedir.

³² Öte yandan, Hollanda’da aşırı sağcı Özgürlük Partisi’nin Başkanı Geert Wilders, Twitter hesabından Le Pen’i kutlayan bir mesaj paylaşmıştır. Seçimden fotoğraflar paylaşan Wilders, “*dost ve müttefik*” olarak bahsettiği Le Pen’in yeniden kazandığını anımsatarak, “*Fransa’nın bir sonraki Cumhurbaşkanı*” ifadesini kullanmıştır. *Şalom* (2021), “Marine Le Pen yeniden Ulusal Birlik Partisi Başkanı”, 05.07.2021, *Şalom*, Erişim Tarihi: 05.01.2022, Erişim Adresi: <https://www.salom.com.tr/haber-119053-marine-le-pen-yeniden-ulusal-birlik-partisi-baskani.html>.

³³ *Reuters* (2021), “France’s Le Pen proposes referendum on immigration if elected president”, 27.09.2021, Erişim Tarihi: 23.11.2021, Erişim Adresi: <https://www.reuters.com/world/europe/frances-le-pen-proposes-referendum-immigration-if-elected-president-2021-09-27/>.

³⁴ Mustafa Çağatay Aslan (2016), “Dış Politika Alanında Oluşan İdeolojik Bağ: Fransız Milliyetçi Cephe Partisi Örneği: 2011-2015”, *Akademik Bakış*, ss. 227-254; Kerem Bumin (2022), “Kültür, sinema ve Zemmour: Sağ popülizmin klibi...”, *Gazeteduvar*, 28.01.2022, Erişim Tarihi: 01.02.2022, Erişim Adresi: <https://www.gazeteduvar.com.tr/kultur-sinema-ve-zemmour-sag-populizmin-klibi-makale-1550931>.

Araştırmada, 1972 yılında kurulan ve Fransa siyasetinde Ulusal Birlik adıyla varlığını sürdüren siyasal hareketin göç politikaları analiz edilmiştir. Aşırı sağ hareketlerin koalisyonu olarak vücut bulan parti, kuruluşundan itibaren göç konusuna öncelik vermiş ve siyasal varlığını göç karşıtı bir pozisyonla inşa etmiştir. Yabancı karşıtlığı, göçmenleri geri gönderme söylemi, sınırlandırılmış vatandaşlık önerisi ve göç karşıtlığı parti kimliğinin temel belirleyenleri olmuştur. Partinin ekonomi, adalet ve eğitim gibi başlıklardaki önerileri de öncelik verilen göçmen karşıtı politikalar doğrultusunda kaleme alınmıştır. Partinin Fransa siyasetindeki temel varlığının, lider değişikliği yaşanan 2011 yılına dek göç karşıtı politikalar ve göçmenlerin geri gönderilmesi talepleri bağlamında ele alınabilmesi mümkündür. Bununla birlikte, 2011 yılında yaşanan lider değişikliği sonrası parti, göç meselesinin “*temel sorun*” olarak değerlendirilmesinden “*öncelikli mesele*” olarak ele alındığı yeni bir politika setine dönmüştür. Parti yetkilileri, ilgili süreçte aşırı sağ bir siyasal hareket olarak ele alınmak istememişler ve daha geniş kitlelere ulaşabilme motivasyonu ile göç konusunu nispeten daha az işlemeye özen göstermişlerdir. Öte yandan, parti yetkilileri tarafından göç konusuna ilişkin vurgular sürdürülmüş ve ekonomi, eğitim, adalet gibi başlıklarda geleneksel yaklaşımın tezahürleri güçlü bir şekilde yer bulmuştur. Bu bağlamda, partinin göç ve göçmenler konulu politikalarında köklü bir değişimin yaşanmadığı, ancak söylemlerin merkez siyasal hareketlere uygun bir şekilde yeniden ele alındığı yorumunda bulunmak mümkündür. Bununla birlikte, partide yaşanan lider değişikliği sonrası inşa olunan yeni göç yaklaşımlarının tek bir şablonda ele alınmasının zorluğu da gözlemlenen unsurlar arasında yer almaktadır. Parti yetkililerinin 2012 yılından 2017 yılına dek uzanan süreçte merkez siyasette konumlanma arayışı çerçevesinde, katı göç karşıtlığı vurgusunu nispeten geri plana itmelerine karşın, 2020 yılından itibaren İslam ve göçmen karşıtı söylemlerini güçlendirdikleri müşahede edilmektedir.

Konunun farklı çalışmalarda Covid-19 sürecinin yansımaları ve 2022 yılında gerçekleşecek Fransa Cumhurbaşkanlığı seçim sonuçları çerçevesinde ele alınması, partinin göç politikalarının geleceğinin tahlilinde önem arz edecektir.

KAYNAKÇA

- Abadan-Unat, Nermin (2017), *Bitmeyen Göç*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Adıgüzel, Yusuf (2016), *Göç Sosyolojisi*, Ankara: Nobel Yayınları.
- Açıkmeşe, A. Sinem (2018), “Güvenlik, Güvenlik Çalışmaları ve Güvenikleştirme”, içinde (editör: Evren Balta) *Küresel Siyasete Giriş Uluslararası İlişkilerde Kavramlar, Teoriler, Süreçler*, İstanbul: İletişim Yayınları, ss. 241-256.
- Allen, Chris (2010), *Islamophobia*, Aldershot: Ashgate.
- Aslan, Mustafa Çağatay (2016), “Dış Politika Alanında Oluşan İdeolojik Bağ: Fransız Milliyetçi Cephe Partisi Örneği: 2011-2015”, *Akademik Bakış*, Cilt 10, No: 19, ss. 227-254.
- Bartram, David & Poros, V. Maritsa & Pierre, Monforte (2017), *Göç Meselesinde Temel Kavramlar*, Ankara: Hece Yayınları.
- Betts, Alexander (2017), *Zorunlu Göç ve Küresel Politika*, Ankara: Hece Yayınları.
- Bumin, Kerem (2022), “Kültür, sinema ve Zemmour: Sağ popülizmin klibi...”, *Gazeteduvar*, 28.01.2022, Erişim Tarihi: 01.02.2022, Erişim Adresi: <https://www.gazeteduvar.com.tr/kultur-sinema-ve-zemmour-sag-populizmin-klibi-makale-1550931>.
- Buzan Barry & Wæver, Ole & Wilde, De Jaap (1998), *Security: A New Framework for Analysis*, London: Boulder Lynne Rienner Publishers.
- Çöpoğlu, Muhammed Onur (2017), “Avrupa’da Yükselen Popülist Aşırı Sağ Partiler: Özgürlükler ve Uluslar Avrupası (ENF) Grubu Üzerine Bir İnceleme”, *Uluslararası Sosyal ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, Cilt 4, No: 7, ss. 1- 17.
- *DW Türkçe* (2018), “Fransa’da aşırı sağcılar isim değiştirdi”, *DW Türkçe*, 01.06. 2018, Erişim Tarihi: 23.12.2021, Erişim Adresi: <https://www.dw.com/tr/fransada-a%C5%9F%C4%B1r%C4%B1-sa%C4%9Fc%C4%B1lar-isim-de%C4%9Fi%C5%9Ftirdi/a-44048965>.
- Freedman, Jane (2017), *Immigration and Insecurity in France*, London: Routledge.
- Gattinara, Pietro Castelli & Morales, Laura (2017), “The Politicization and Securitization of Migration in Western Europe: Public Opinion, Political Parties and the Immigration Issue”, içinde (editör: Philippe Bourbeau) *Handbook of Migration and Security*, Cheltenham: Edgar Elgar, ss. 273-295.
- Grande, Edgar & Schwarzbözl, Tobias & Fatke, Matthias (2019), “Politicizing immigration in Western Europe”, *Journal of European Public Policy*, Cilt 26, No: 10, ss. 1444-1463.
- Halhalli, Bekir (2020), *Avrupa’da Radikal Sağ Ötekinin İnşasında İslam, Yabancı ve Göç*, Ankara: Orion Kitabevi.
- Huysmans, Jef (2000), “The European Union and the Securitization of Migration”, *Journal of Common Market Studies*, Cilt 38, No: 5, ss. 751-777.

- Jorgensen, Christian (2017), “Le Pen’s Promises on Citizenship and Asylum: A Closer Look”, 10.04.2017, Erişim Tarihi: 25.10.2021, Erişim Adresi: <https://migrationvoter.com/2017/04/10/le-pens-promises-on-citizenship-and-asylum-a-closer-look/>.
- Karasu, Ayşe Özek (2021), “Avrupa’nın mağrip korkusu, göç ve yükselen faşizm”, *Habertürk*, 27.05.2021, Erişim Tarihi: 19.12.2021, Erişim Adresi: <https://www.haberturk.com/yazarlar/ayse-ozek-karasu/3084698-avrupanin-magrip-korkusu-goc-ve-yukselen-fasizm>.
- Kaya, Ayhan (2016), *İslam, Göç ve Entegrasyon Güvenlikleştirme Çağı*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Kaya, Ayhan & Kentel, Ferhat (2005), *Euro Türkler Türkiye İle Avrupa Birliği Arasında Köprü mü Engel mi?*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Mandacı, Nazif & Gökay Özerim (2013), “Uluslararası Göçlerin Bir Güvenlik Konusuna Dönüşümü: Avrupa’da Radikal Sağ Partiler ve Göçün Güvenlikleştirilmesi”, *Uluslararası İlişkiler*, Cilt 10, No: 39, ss. 105-130.
- Middleton, Ashley (2016), “Populist radical right parties and the securitization of migration in France”, *Independent Study Project (ISP) Collection*, 2430, https://digitalcollections.sit.edu/isp_collection/2430.
- *Milliyet* (1993), “Türkiye Biraz Avrupalı”, 21.09.1993, Erişim Tarihi: 28.01.2022, Erişim Adresi: <http://gazetearsivi.milliyet.com.tr/Arsiv/1993/09/21>.
- *Ouest France* (2020), “Marine Le Pen demande à l’Europe ‘d’inverser’ sa politique migratoire”, 06.03.2020, Erişim Tarihi: 15.11.2021, Erişim Adresi: <https://www.ouest-france.fr/politique/marine-le-pen/marine-le-pen-demande-l-europe-d-inverser-sa-politique-migratoire-6768873>.
- Öner, Selcen (2014), “Avrupa’da Yükselen Aşırı Sağ, Yeni ‘Öteki’ler ve Türkiye’nin AB Üyeliği”, *Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi*, Cilt 13, No: 1, ss. 163-184.
- *Reuters* (2021), “France’s Le Pen proposes referendum on immigration if elected president”, 27.09.2021, Erişim Tarihi: 23.11.2021, Erişim Adresi: <https://www.reuters.com/world/europe/frances-le-pen-proposes-referendum-immigration-if-elected-president-2021-09-27/>.
- Saç, Selman (2017), “Front National: Radikal (Popülist) Sağdan (İlmli) Neo-Popülist Sağa”, *Mülkiye Dergisi*, Cilt 41, No: 1, ss. 259-290.
- Sayan, Pınar (2019), “Avrupa’da Sağ Politikalar ve Göçmen Karşıtlığı”, içinde (editörler: S. G. İhlamur Öner & N. A. Şirin Öner) *Uluslararası İlişkilerde Göç Olgular, Aktörler ve Politikalar*, İstanbul: Der Yayınları, ss. 163-182.
- N.Aslı Şirin, (2016), “Çabalar Sonuç Verecek mi? Avrupa Birliği’nin Ortak Bir Göç ve Sığınma Politikası Oluşturma Girişimleri”, içinde (editörler: S. G. İhlamur Öner & N. A. Şirin Öner) *Küreselleşme Çağında Göç, Kavramlar ve Tartışmalar*, İstanbul: İletişim Yayınları, ss. 539-562.
- Stockemer, Daniel & Barisione, Mauro (2016), “The ‘new’ discourse of the Front National under Marine Le Pen: A slight change with a big impact”, *European Journal of Communication*, Cilt 32, No: 2, ss. 100-115.

- Swyngedouw, Marc & Ivaldi, Gilles (2007), “The extreme right utopia in Belgium and France: The ideology of the Flemish Vlaams Blok and the French front national”, *West European Politics*, Cilt 24, No: 3, ss. 1-22.
- Şalom (2021), “Marine Le Pen yeniden Ulusal Birlik Partisi Başkanı”, 05.07.2021, Erişim Tarihi: 5.01.2022, Erişim Adresi: <https://www.salom.com.tr/haber-119053-marine-le-pen-yeniden-ulusal-birlik-partisi-baskani.html>.
- Ultan, Mehlika Özlem (2016), *Avrupa Birliği'nde Yasa Dışı Göçün Önlenmesi ve Ülke Uygulamaları*, Ankara: Nobel Yayınları.
- Van der Brug, Wouter & D'Amato, Gianni & Ruedin, Didier & Berkhout, Joost (2015), *The Politicisation of Migration*, London: Routledge.
- Van Spanje, Joost (2010), “Contagious Parties: Anti-Immigration Parties and Their Impact on Other Parties Immigration Stances in Contemporary Western Europe”, *Party Politics*, Cilt 16, No: 5, ss. 563-586.
- Wæver, Ole (1995), “Securitization and Desecrutization”, (editör: D.R. Lipschutz) *On Security*, New York: Columbia University Press.